

Ouderenzorg

Sterk aan het werk

Met het ouder worden neemt de metabole, fysieke en mentale kracht van het lichaam af. Een fysiologisch proces dat vaak ongemerkt overgaat in pathofysiologie. Zoals bijvoorbeeld in anorexie, sarcopenie of cachexie, in dementie of mogelijk in een CVA. Ouderenzorg is langetermijnzorg, die per patiënt vaak van aard en zwaarte verandert in de loop van de tijd. Het is daarom lastig af te bakenen wanneer een type behandeling begint en/of eindigt.

Ouderenzorg is daarom complex. De zorgverlener moet brede kennis op zak hebben en over de juiste vaardigheden beschikken om deze kennis effectief in te zetten. Dit geldt ook voor de diëtist. Voedingsinterventies kunnen veel betekenen in deze levensfase. Niet alleen voor het op peil houden of zelfs verbeteren van de metabole, fysieke en mentale kracht van het lichaam, maar ook voor de kwaliteit van leven. Voedingsinterventies krijgen echter lang niet altijd de waardering die zij verdienen. Aan de diëtist om dit te veranderen. De tweedaagse post HBO cursus geeft hiervoor de munitie. De cursus combineert kennis en vaardigheden en zorgt dat u sterk aan het werk kunt in de ouderenzorg.

Bestemd voor diëtisten, werkzaam in de ouderenzorg, zoals in verpleeg- en verzorgingshuizen, in revalidatiecentra en in thuiszorg. Accreditering voor diëtisten (20 punten) is aangevraagd bij de St/

Tweedaagse
post HBO cursus

15 en 16 november 2010
Lunteren
met overnachtingsmogelijkheid

maandag 15 november 2010

09.15 uur Ontvangstdeelnemers

10.00uur Opening

[Drs. Karin Kouwenoord](#), voorzitter netwerk Diëtisten Verpleeg- & Verzorgingshuizen; diëtist, verpleeghuizen Zorgbalans, Driehuis

Ouderenzorg is sterk werk

Inleiding op het thema.

[Dr. Dineke van Asselt](#), dagvoorzitter; klinisch geriater en opleider, Medisch Centrum Leeuwarden

Fysiologie of pathofysiologie bij de oudere mens: waar ligt de grens?

Ouderdom gaat gepaard met gezondheidsklachten en ziektes. Slechts een op de vijf 75-plussers heeft geen chronische aandoening en bijna een kwart van hen kampt met minstens vier ziektes.

[Dr. Dineke van Asselt](#)

Normen Verantwoorde Zorg: een versteking voor de diëtist?

[Drs. Tineke van Sprundel](#), senior beleidsmedewerker, team Cliënt, Kwaliteit en Innovatie, ActiZ, organisatie van zorgondernemers Utrecht

Pauze

Cachexie – anorexie – sarcopenie

Ondervoeding verslechtert het gezondheidsperspectief, zeker bij ouderen. Het ontstaat echter juist bij deze groep vaak sluimerend en kan verschillende oorzaken hebben, zoals anorexie of het cachexie-sarcopenie syndroom. Een multidisciplinair revalidatieprogramma onder begeleiding van fysiotherapeut en diëtist kan wezenlijk bijdragen aan de behandeling. Het leidt tot signifi cante stijging van de inspanningscapaciteit.

Pathofysiologie, etiologie, diagnostiek en behandeling

[Prof.dr.ir. Annet Schols](#), hoogleraar Voeding en metabolisme bij chronische ziekten, Medisch Universitair Centrum Maastricht, Universiteit van Maastricht

Lund

Spierbehoud en spieropbouw door leefstijlinterventie

[Dr. Carel van Wetering](#), fysiotherapeut, Máxima Medisch Centrum, Veldhoven

De voedingsinterventie, fasering en evidence based werken

[Heleen Dicke](#), diëtist neurologie en geriatrie, Universitair Medisch Centrum St Radboud, Nijmegen

Implementatie: casuïstiek en groepsopdrachten

[Dr. Dineke van Asselt](#) en [Wilma Meijer](#), bestuurslid netwerk Diëtisten Verpleeg- & Verzorgingshuizen; diëtist, AxionContinu, Utrecht

Pauze

Dementie

Dementie bemoeit de begeleiding van patiënten. Effectieve communicatie is lastig en het is voor mensen met dementie een zo goed als onmogelijke opgave om adviezen te volgen. Hoe kan de zorgverlener, zoals de diëtist, hiër spelen?

Pathofysiologie, etiologie, diagnostiek en behandeling

[Prof. dr. Marcel Olde Rikkert](#), klinisch geriater, hoofd afdeling geriatrie/Alzheimer Centrum Nijmegen, Universitair Medisch Centrum St Radboud, Nijmegen

Dementieel gedrag

[Dr. Frans Hoogeveen](#), lector Psychogeriatric, De Haagse Hogeschool, Den Haag

Implementatie: casuïstiek en groepsopdrachten

[Dr. Dineke van Asselt](#) en [drs. Karin Kouwenoord](#)

17.30 uur Algemene Leden Vergadering DV&V (facultatief)

18.15 uur Diner

Sterker aan het werk

19.35 uur Krachtcentrale

Toelichting, zie achterzijde.

21.00 uur Einde eerste cursusdag

Cursusdag 1 Avondprogramma

Sterker aan het werk

Krachtcentrale

19.35 uur Ronde 1
20.20 uur Ronde 2

De diëtist in de ouderenzorg werkt vaak noodgedwongen als solist, zonder directe collega diëtisten. De Krachtcentrale biedt de gelegenheid om ervaringen uit te wisselen, bondgenoten te vinden en nieuwe energie op te doen. Met als doel om diëtetiek steviger op de kaart te zetten binnen de eigen organisatie. In gestructureerde discussies onder leiding van (ervarings)deskundigen komen ondermeer onderstaande onderwerpen aan bod. U kunt aan de discussies over twee van deze onderwerpen deelnemen. Op de cursusdag zelf kunt u uw keuze maken.

Het aantal thema's wordt nog uitgebreid.

- FWG indeling van de diëtist in de instelling: mag het een schaalje meer zijn?
- Ondernemerschap binnen ouderenzorg en V&V
- Hoe zet ik een voedingsteam op?
- Onderhandelen met de cliënt
- Aan tafel bij de Raad van Bestuur
- Het productenboek van de diëtist
- De zorgverzekeringswet en de diëtist
- Profileren als kleine solist in een instelling
- Multidisciplinair samenwerken; do's & don'ts

21.00 uur Eindtijd - tijd voor de bar!

DV&V staat voor Diëtisten Verpleeg- en Verzorgingshuizen, een netwerk van diëtisten gespecialiseerd in voeding en diëten voor ouderen en revalidanten. DV&V is een netwerk waarin diëtisten werkzaam in de verpleeg- en verzorgingshuizen zich verenigd hebben. Het doel van de vereniging is: opleiding, kennisoverdracht, kwaliteitsbewaking en profilering van de diëtetiek in de ouderen- en revalidatiezorg.

De doelstellingen zijn:

- Het komen tot een hoogwaardige kwaliteit van voedingsbeleid, voedingsadvisering en dieetbehandeling aan cliënten/bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen.
- Uitswisselen van kennis en ervaringen van de diëtist werkzaam in verpleeg- en verzorgingshuizen vergroten.
- Bekendheid van het netwerk DV&V verbeteren in de eerste plaats onder diëtisten behorend tot de doelgroep en bij andere diëtisten. Daarnaast ook bij overige medewerkers in de verzorgings- en verpleeghuizen.
- Tot slot de bekendheid van het netwerk verbeteren voor cliënten en profileren en belangenbehartiging van de diëtist werkzaam in verpleeg- en verzorgingshuizen.

Praktische gegevens

Schrijf je nu in op www.pitactief.nl

Data	Maandag 15 & dinsdag 16 november 2010															
Locatie	CongresHotel de Werelt, Lunteren Er zal een congressbus vertrekken vanaf en naar NS station Ede-Wageningen, waar u kosteloos gebruik van kunt maken.															
Doelgroep	Diëtisten werkzaam in de ouderenzorg, zoals in verpleeg- en verzorgingshuizen, in revalidatiecentra en in de thuiszorg															
Initiatief	PIT Actief en het Netwerk Diëtisten Verpleeg- en Verzorgingshuizen (DV&V)															
Participatie	Diëtisten Coöperatie Nederland en de Nederlandse Vereniging van Diëtisten															
Informatie	PIT Actief, E: verpleeghuis@pitactief.nl , T: 020-6266694/035-6024615															
Kosten	Inclusief cursusmateriaal, maaltijden en BTW															
	<table><thead><tr><th></th><th>inclusief hotelovernachting</th><th>exclusief hotelovernachting</th></tr></thead><tbody><tr><td>Leden van DV&V én DCN/NVD</td><td>€ 405,-</td><td>€ 375,-</td></tr><tr><td>Leden van DCN/NVD</td><td>€ 425,-</td><td>€ 395,-</td></tr><tr><td>Leden van DV&V</td><td>€ 425,-</td><td>€ 395,-</td></tr><tr><td>Niet-leden</td><td>€ 505,-</td><td>€ 475,-</td></tr></tbody></table>		inclusief hotelovernachting	exclusief hotelovernachting	Leden van DV&V én DCN/NVD	€ 405,-	€ 375,-	Leden van DCN/NVD	€ 425,-	€ 395,-	Leden van DV&V	€ 425,-	€ 395,-	Niet-leden	€ 505,-	€ 475,-
	inclusief hotelovernachting	exclusief hotelovernachting														
Leden van DV&V én DCN/NVD	€ 405,-	€ 375,-														
Leden van DCN/NVD	€ 425,-	€ 395,-														
Leden van DV&V	€ 425,-	€ 395,-														
Niet-leden	€ 505,-	€ 475,-														
Overnachting	De hotelkamers bevinden zich in het CongresHotel de Werelt. Alle kamers zijn tweepersoons kamers met losstaande bedden. U ontvangt in september een formulier waarop u uw kamergenoot kunt aangeven.															
Aanmelden	U kunt u aanmelden via de website www.pitactief.nl onder scholingen. Aanmelden verplicht tot betalen. Bij schriftelijke annulering tot uiterlijk 3 weken voor de cursus wordt het betaalde bedrag na aftrek van € 25,00 administratiekosten teruggestort.															
Accreditatie	Accreditatie voor diëtisten (20 punten) is aangevraagd bij de Stichting Accreditatie Deskundigheidsbevorderende Activiteiten Paramedici. Het aantal accreditatiepunten is opgebouwd uit aanwezigheidsuren (twee dagen en een avond) en huiswerkuren.															

Met dank aan

